

NAPREJ

Glasilo jugoslovanske socialno demokratične stranke

Produktivni militarizem.

Poizkusimo se za enkrat, zamisliti v čas pred vojno in se spominjati na vse argumente, ki se navajajo v korist militarizma. Vse velike izdatke sosebno tudi za dridnove, katerih brezvrednost se je izkazala ravno v vojni tako jasno — so zagovarjali s tem, da »bo prišel denar med ljudi« in »da se ustvari delomožnost za toliko ljudi«. Nemški nacionalci in krščanski socialci so z veseljem premlevali ta argument, ki je tako ugajal mišljenju takojimenovanega »špisbirgerja« in od katerega se je pričakoval prav poseben učinek. V nekoliko izpremenjeni obliki se pojavlja ta argument tudi sedaj zoper v obrambo te vojne. Strahovito škodo, ki jo je prizvračila vojna vsemu človeštvu, poizkušajo utajiti s tem, da kažejo na visoko konjunkturo v industriji in poizkušajo pregoroviti sebe in druge, da so vojni izdatki produktivni, t. j. ljudskemu gospodarstvu v prid prihajajoči izdatki. Tudi ta argument napravlja na »špisarja«, ki ponavadi zamenja zunanje lice bistvom stvari, največji vtisk. Sedaj se je pa oglašil še profesor berlinskega vseučilišča, ki je podprt zgornji argument v počaščenje vojne in vojnega dobička.

Gospod profesor Oppenheimer je razložil, da veliki vojni troški ne pomenajo mnogo, predvsem niso nikakšna prava obremenitev ljudskega gospodarstva. »V kolikor je država postala siromašnica, je do majhnega dela postal ljudsko gospodarstvo bogatejše«. Kajti kar je izdala država, poseduje večinoma nemški narod: v obliki vojnih posojil, bankovcev itd. In gospod Oppenheimer pravi dalje: »Ako vzamemo povprečno, ne trdim preveč pretirano, ali morda celo drzno, da skupna vrednost nemške produkcije tekom vojne ni bila mnogo manjša kakor v enaki periodi v miru.« S 150 milijoni vojnimi dolgovi se gosp. profesor ne tolaži samo s tem, da se je denar najel doma, temveč tudi s tem, da je, kakor poizkuša dokazati, znatno manj kakor polovica nemškega narodnega imetja, da, on prihaja v svojem optimističnem opazovanju vojnih učinkov tako daleč, da prorekije, da bodo po vojni realne mezde delavcev načrte, in nato dodaja opazko, da bo »zvišana kupovalna sila mas tvorila za nemško industrijo silen nov trg, ki bo daleč odtehtal izgubo marsikaterega zunanjega trga«.

Ze pred dvema letoma je izdajatelj angleške revije »Ekonomist«, Hearst, dobro pogodil z izjavo, da velik del Evrope za enkrat »živi v lažnjivi prosperiteti izposojenega denarja«. Proti izvajanjem v produktivnosti vojnih izdatkov dokazuje Adolf Braun v dunajskem »Der Kampf«, da je bilo 150 milijard mark izdanih za topove, kanone, municijo, podmorske čolne, namesto za produkcijska sredstva, in da se uporablja devet milijonov ljudi namenjeno na polju in na stružnici v strelskem zakopu, namesto na trgovski ladji na vojni ladji in namesto v trgovinah v vojaških pisarnah. Kje je denar, bomo spoznali, ako bomo po vojni hoteli nabaviti si sirovine in druge predpogoje za produkcijo. Ljudje, ki se tolažijo s tem, da ostane denar v deželi, smatrajo denarne surrogate za denar, dasi morejo ti nadomeščati denar le v mehjih države. Kako malo upravičeni so optimistični nazori v učinkovanju vojne na ljudsko gospodarstvo, o tem so edini vsi nemški narodni gospodarji. Profesor Ballod meni, da bodo delavci po svojem morali delati dva do tri dni v tednu, da plačajo davke in Diehl razlagata, da se ni »premaknilo imetje, temveč zapravilo.« Ljudsko imetje je narastlo le imenoma, kar je deloma posledica, da je padla denarna vrednost, deloma da se je dobavilo mnogo denarnih surrogatov, v resnici pa je nemško narodno imetje prikrajšano za vse, kar se je moralno porabiti na neproduktiven način. Najboljše se ovrže produktivnost vojnih izdatkov s primerjanjem davkov po vojni z onimi pred vojno. Nemška država bo morala naložiti letno 7 in četrt milijarde novih davkov, samo da bo obrestovala in plačala vojni dolg, te da več kot trikrat toliko kakor je pred vojno nalagala sploh davkov.

In kar velja za Nemčijo, velja v primerem razmerju tudi za Avstrijo. Le da bo mogla industrijsko manj razvita Avstrija prenašati svoje težave še težje in da so v Avstriji vojni dobičkarji naložili državi še težji tribut. Pri nas se je delalo pred vojno največ z

argumentom o produktivnosti vojnih izdatkov, pri nas bomo tudi najbolj spoznali, da so edini, za katere je bila vojna produktivna — bili vojni dobičkarji, po katerih interesu je umerjen tudi oni argument.

Polovica krušne racije na Dunaju.

Sklepi dunajskega delavskega sveta.

Zdi se nam potrebno, da priobčimo sklep Dunajskega delavskega sveta na seji minuli tork v celoti. Glasi se:

1. Delavski svet zahteva takojšnjo vzpostavitev polne krušne racije in, dokler to ni mogoče, dovolitev izdatnih prikladkov drugih živil.

Vsled pomanjkanja racioniranih živil se mora delavcem dati priliko, da si kupijo druga živila. V to svrhu je potrebno primerno zvišanje delavskih plač.

Na drugi strani je vsled oslabitve delavcev zaradi trajno pomanjkljive prehrane potrebnovo dovoliti olajšave pri delu, skrajšanje delavnega časa brez prikrajšanja mezdnih dohodkov. To velja predvsem za vse one obrate, kjer se mora opravljati še nočno in čezurno delo, in v onih nepretrganih obratih, kjer je uveden dvanajsturni delovni čas.

Delavski svet pozivlja klub nemških socialno-demokratičnih poslanec in pristojne strokovne organizacije, da nadaljujejo že pričete obravnave o teh zahtevah.

2. Delavski svet ugotavlja, da ni mogoče bistveno in trajno izboljšanje prehranjevalnih razmer, dokler traja vojna. Ne da se podcenjujejo velike zaprake, ki v sedanjem trenotku ovirajo vsa mirovna prizadevanja, ponavljajo delavski svet zahtevo po skorajšnjem splošnem miru. Z resno skrbjo ugotavlja delavski svet, da je na prve znake pričetega preobrata v razpoloženju sovražnih nam držav nemška oficijozna stran odgovorila na tak način, ki se zdi malo primeren, da bi pospešil okrepitev mirovne volje v sovražnih deželah. Delavski svet pozivlja tedaj, da naj se avstro-ogrška vlada pokaže ne le pripravljeno, da vsak čas stopi v pogajanja o splošnem miru brez aneksi in kontribucij ter v ustanovitvi lige narodov, temveč da se izjavi pripravljeno, da sama kolikor mogoče kmalu povabi na tej podlagi vlade sovražnih dežel k mirovnim pogajanjem. Delavski svet pooblašča klub nemških socialno-demokratičnih poslancev, da predloži to zahtevo takoj ministrskemu predsedniku.

3. Delavski svet protestira proti načrtu, da se parlament potiska v stran in pripravlja pot absolutizmu — § 14. Delavski svet zahteva takojšnje sklicanje parlementa. Pooblašča klub nemških socialno-demokratičnih poslancev, da predloži to zahtevo takoj ministrskemu predsedniku.

4. Delavski svet zahteva obvezno zagotovitev vlade in vojaške uprave, da se ne bodo izdale radi sedanega gibanja nobene odredbe.

5. Pogajanja z vlado in podjetniki so se že pričela. Delavski svet se najpozneje v petek (včeraj) zopet snide, da poroča o poteku pogajanj in ukrene potrebne sklepe.

Da se izprtja vrše dalje, ni na korist vršečih se pogajanj.

6. V interesu preskrbe z živili prosi delavski svet železničarje, prometne delavce in delavce živilske industrije, da preprečijo vse, kar bi moglo ovirati promet in preskrbo živil.

7. Delavski svet pozivlja delavstvo, da ohrani mir in se izogiba vseh spopadov na cesti.

Drznost pruskih junkerjev.

Pruska poslanska zbornica je dne 11. t. m. napravila junaški čin, da je splošno volilno pravico, ki jo je krona slovesno obljubila, v četrtem branju zopet odklonila. Zato pa je sklenila večina, ki jo tvori del nacionalnih liberalcev in centrum, sramotno pluralno volilno pravico, ki delavcem jemlje pravice in jih poniže do navideznih volilcev. Več glasov dobe seveda elementi, o katerih je večina prepričana, da ne bodo vobče volili

Izhaja razen nedelj in praznikov vsak dan opoldne.

Uredništvo in upravljanje v Ljubljani, Frančiškanska ulica štev. 6, I. nadst. Učiteljska tiskarna.

Naročnina po pošti z dostavljanjem na dom za celo leto K 36—, za pol leta K 18—, za četrt leta K 9—, za mesec K 3—. Za Nemčijo celo leto K 40—, za ostalo tujino in Ameriko K 48—.

Inserati: Enostopna petit vrstica 30 v; pogojem prostor 50 v; razglesi in poslano vrstica po 60 v; večkratni objavi po dogovoru primeren popust.

Reklamacije za list so poštne proste.

Posamezna številka 14 vinarjev.

socialno-demokratično, dočim so kratkomalo odklonili predlog, da maj se da še en glas udeležnikom na sedanji vojni. Vojnim dobičkarjem in njih pripadnikom po dva glasova, vojakom pa seveda ali nobenega ali pa le po enega. To dejstvo samo že označuje čin, da je pa sramota še popolneja, bo smela vobodo spreminjati take ustavne določbe le še tričetrtinska večina! Z drugimi besedami: prusko ljudstvo naj deželnih zborov zatira vso večnost.

V debatu je posegel z jedrnatim govorom socialno-demokratični poslanec Leinert: »Treba je,« je rekel med drugim, »drznega čela za tak napad na ljudske pravice ob sedanjem času. Ljudstvo si bo imena predlagalcev dobro zapomnilo. Predlog je dokument najhujše nezaupnice v bojih preizkušenega ljudstva, ki se hoče z njim ravnati kakor z ograjeno živino. Vsi krogci ljudstva, izvzemši majhna manjšina, ki jo zastopate, žele enako volilno pravico in nikakršno drugo. Nacionalni liberalci se posebno bahajo z zvestobo do kralja. Dejstvo, da je kralj slovensko obljubil enako volilno pravico, pa ne upoštevajo. Za nas seveda ni treba kraljeve besede, da bi se bojevali za ljudske pravice. Tudi nam ne morejo posebne kraljevske zvestobe očitati. Gospodje pa žele le kralja, ki je v nasprotju z ljudstvom in vlada proti ljudstvu. Njim je monarhizem le politična kupčija kakor vsaka druga, ki je pred ljudstvom ni mogoče dovelj ožigosati. Večina z desnice je, ki kraljestvo izpodkopava, ker skuša njega zastopnika pripraviti do tega, da prelomi besedo. Sadovi vašega ravnjanja se bodo že pokazali in mi smo, ki jih bomo želi. Strah pred carizmom je prve dni vojne ljudstvo razburil, hotelo je storiti vse, da zabrani zmago azijskega despota. Ta nevarnost reakcije iz vzhoda je odstranjena. Toda za druge narode ni sedaj nevarnost vzhodne reakcije nič manjša kakor je bila za nas. Trirazredno volilno pravico smatrajo za znak nesvobode, ki preti tudi njim. Po naših streških zakopih je bilo razmetnih na tisoče letakov, ki pravijo, da bi vlada, ki ne daje svojemu lastnemu ljudstvu pravice, zasužnjlila tudi druge narode. Zmagu entente je edini pomoček, ki oprosti svet in nemško ljudstvo največje nevarnosti in najhujšega zatiranja. Naša nesvoboda je glavni povod sovraštva do Nemčije. Z njo delajo vedno razpoloženje po svetu. Reakcija je dovelj neobzirna, da brezstevilne žrtve in pomanjkanja nemškega ljudstva kratkomalo utaji. Zahtevamo, da se temu nesramnemu početju napravi kmalu konec. Zahtevamo razpust tri razrednega državnega zbora. Za ljudstvo bo pomenilo rešitev, če se končajo listi žalostne med najbolj žalostno zgodovino Prusije. Kar ste danes storili kar največ, da bomo ljudstvu pojasnili do najzadnje koče, kaj namerava večina te zbornice. Vedenje reakcije je drzno, nesramno zasmehovanje visoko razvitega naroda in pomeni poziv k revoluciji. Zakaj to, kar se vi tukaj dovoljujete, si ne pušča dopadati noben narod, ki čuti le iskrko časti v sebi.«

Za nemški delavski razred pomeni sklep pruskega deželnega zbora brutalen udarec v lice, ki ga ne more sprejeti mirno. Kljub temu se vlada ne odloči za razpust zbornice. Pa naj bo že kakorkoli, gotovo je, da pruski junkerji končno izgube to bitko, ki so jo v teh resnih časih tako neobzirno zasnovali v boj in načrte proti nemškemu delavstvu. Prav enaki so kakor pri na-

Japonski vojni dobički.

Ako več ali manj zadene evropske dežele — kar piše petrograjska »Nowaja Žizn« — da bodo vse vojujoče se države iz te vojne izšle kot premagane, tedaj ta stavki ne velja za Japonsko. Zaenkrat se more vsakokor govoriti o popolnem triumfu imperialističnih razredov v »deželi vzhajajočega solnca«.

Ne da bi bila udeležena v pravem pomenu na vojni, je Japonska odnesla neznanske politične in gospodarske prednosti ob krvavem borenju evropskih držav. Nemška kolonija Tsingtan tvori le majhen del politične osvojitve Japonske na azijski celini. Kitajska je od izbruha vojne skoro popolnoma odvisna od volje Japoncev, ki se uriva bolj in bolj v »državo sredine« in izpodriva vse druge države. Ne samo Mandžurija, tudi Vzhodna Sibirija je sedaj brez varstva in obrambe pred Japonskim imperializmom. Njegov vpliv sega tudi na jug in jugo-

zahod: na otroke južnega morja in na Indokino. Celokupna azijatska obal Tihega morja je prešla pod politično vplivno sfero Japonske, ki ima tukaj le še enega resnega nasprotnika — Zedinjene države.

Toda tudi ta nasprotnik izgublja za Japonsko več na bojazljivosti, čim močnejša je sama v gospodarskem oziru. Pred vojno je bila Japonska doma pred težko gospodarsko in politično krizo, v notranjščini, ker so posledice rusko-japonske vojne in »poželjenje« po Koreji in Mandžuriji v zvezi s preustrojitvijo notranjega gospodarskega življenja na kapitalistični podlagi grozile k izbruhi silne krize. Pa prišla je vojna in ž njo možnost, da se kaj profitira ob človeški moritvi v Evropi. Prej je bila Japonska popolnoma financialno odvisna od Evrope in Amerike. Sedaj dolgujejo ententne države njej čez miliardo funtov šterlingov. Uvoz iz inozemstva je skoro popolnoma prenehal, ker se sleherno blago proizvaja v deželi sami. Koncem prejšnjega leta se je spustilo 97 novih zgrajenih trgovskih ladij (s približno 400.000 tonami) v japonskih ladjedelnicah in Japonska more v izdatni meri svoje trgovske zvezne razširiti na Kitajsko, Indokino, Vzhodno Indijo in Avstralijo — na račun Anglike in Združenih držav. Čim daje se bo vojna vlekla na zahod, tembolj narašča vojni dobiček Japonske. Gospodarsko izčrpanje dosedanjih gospodov na svetovnem trgu: Anglike, Nemčije in Združenih držav, ji daje možnost na nadvlado na Tihem in indijskem Oceanu. Obenem se pri vladajočih razredih Japonske čimdalje jasneje opaža stremljenje, da utegne ob splošni razdelitvi plena pobasati še precej velik kos. Vnovič se pojavljača tendenca Japonske, da se vsede v Vladivostok in anektira del Vzhodne Sibirije, ni nobena slučajna prikazen. Ako je tudi sedaj radi energičnega ugovora Združenih držav moralna odnehati od svojega načrta, ne jamči še ničesar, da se ne pojavi v nedoglednem času z enakimi nameni zopet na površju in izkuša uveljaviti svojo voljo.

Politični pregled.

Politični boji v Avstriji so se razvneli do eksata, ki jo nismo poznali. Vendar se pa suče ves boj vsaj doslej v neki atmosferi, ki ne odgovarja resnemu boju. Na eni strani imamo opozicionalne narode, na drugi strani pa vladajoči narod Nemcev ter sredi kolebajoče Poljake in Ukrajince, ki sami ne vedo, kam bi se naslonili, da bi imeli večji politični dobiček. Glavni boji so propagandistične neravi vsaj navidez, le o nemških meščanskih strankah pač ne moremo trditi, da samo kriče, marveč moramo priznavati, da tudi trdno drže svoje vajeti in so doslej tudi strahovali svoja nepokorna žrebata. Avstro-Ogrska je mnogojezična država in mali narodi ne pridejo prej do svojih pravic, dokler se ne osvobode nategnjene vajetov vladohlepne nemške buržoazije in plutokracije. Pot pa, ki vodi iz te zagate je demokratizacija javnega življenja v državi. Tej sili se ne bo mogel ustavljati sedanji sistem in opozicionalne stranke bodo morale prejalisleti kreniti na to pot. Sporazum med narodi in demokratizem je sedaj edina rešitev.

Krušna kriza na Dunaju. Še v sredo zvečer je obstajala na Dunaju nevarnost, da se tudi zmanjšana količina kruha ne bo mogla več razdeljevati. Sele zvečer je prispela iz Berlina brzojavka ministra dr. Paula, da bo Nemčija dala na razpolago tisoč vagonov krušne moke. Od te količine prevzame polovico vojaška uprava, katero je Ogrska zadnji čas na cedilu pustila. Za potrebe civilnega prebivalstva ostane torej le 500 vagonov moke. S tem bo pokrita zmanjšana potrebščina civilnega prebivalstva do srede meseca julija. Od nemške vlade v zadnjem trenotku dovoljeni dovoz je le del one količine, katero je Nemčija po pogodbi dolžna dobaviti Avstriji, in sicer ne za »božji lon«, ampak proti drugim gospodarskim kompenzacijam, katerih zagotovitev je v Avstriji naletela na težke pomisleke. Avstrija ima pogodbeno pravico, zahtevati ono količino moke, za katere dobavo se je Nemčija izrecno in brez pridržka zavezala.

»Svoboda« tiska v Avstriji. Hrvatski listi javljajo, da je avstrijska vlada zagrebškemu dnevniku »Glas Slovensaca, Hrvata i Srba« odtegnila poštni debit za avstrijske dežele. List je zastopal idejo zedinjenja Jugoslovjan na podlagi majnikove deklaracije.

Parlementarni položaj. Glasom poročil dunajskega časopisa bo odločitev glede parlamenta padla še pred nedeljo. Glavno važnost se polaga na plenarno zborovanje Poljskega kluba. Vlada se trudi pregovoriti Poljake, da dovolio proračunski provizorij in vojno posojilo in da ne vztrajajo pri svoji zahtevi, da naj ministrski predsednik dr. vitez Seidler zapusti svoje mesto. Če pa bi Poljaki vztrajali pri svojih krakovskih sklepih proti Seidlerju, potem je pričakovati, da bo Seidler podal demisijo svojega kabineta, sestava kabineta pa bi se zopet poverila Seidlerju. V tem slučaju bi prevzeli skoro vsi ministri, izvzemši dva, zopet svoje posle in novi kabinet bi vladal s pomočjo § 14.

Jugoslovanska debata v ogrski zbornici. Ogrska zbornica je v sredo razpravljala proračunski provizorij. Posl. Landauer je nastopal proti onim organom avstrijskega časopisa, posebno proti »Reichspostu«, ki se pod vtirom versajskih sklepov entente trudijo, morda v naj-

boljši veri, da spravijo na tapet velikohrvatsko idejo in propagirajo v to svrhu združenje Dalmacije, Bosne in Hercegovine s Hrvatsko. Za Ogrske — pravi govornik — prihaja v prvi vrsti v postev bosensko vprašanje. Kritiziral je nato favoriziranje srbskega elementa v Bosni in slavil politično zrelost hrvatskega elementa. Priključitev Ogrske bi bila najsrečnejša in zgodovinski najbolj upravičena rešitev, ki pa ne bi smela biti inavgurirana niti pod velikosrbsko ali hrvatsko zastavo.

Ukrajinci proti Seidlerju. Člani rusinskega državnozborskega kluba so izročili ministrskemu predsedniku vitezu Seidlerju pismen protest proti postopanju vlade, kateri se očita, da skupaj s poljskimi strankami dela na izodkopanje brest-litovskega miru na škodo Ukrajine. Ministrski predsednik se spušča v pogajanja s takimi strankami, ki bi bile zadovoljne, da se Galicija odcepiti in priklopi poljski državi. Protestirali so tudi proti vmešavanju ogrskega ministrskega predsednika Wekerla v notranje avstrijske in gališke zadeve.

Nemčija za mir? Dunajski poročalec »Frankfurter Zeitung« izve k zadnjem govoru grofa Buriana, da se centralne države pač branijo, da bi se dale zapeljati k mirovni ponudbi, ki je bila dosedaj vedno s sramotitvami odklonjena. V resnici pa ostane mirovna roka iztegnjena in stvar entente je, da seže v to roko. Če se odpove Francoska svojim zavojevalnim namenom, ima lahko v čeni uru mir, pri katerem lahko gleda z upanjem v bodočnost.

Nemški državni zbor. Iz Berlina se dne 19. junija poroča: Nemški državni zbor bo prihodnji petek razpravljal o mirovni pogodbi z Rumunijo ter se bo pri tej priliki posvetoval tudi o vzhodnem vprašanju. V debatu bo posegel tudi državni tajnik dr. pl. Kühlmann.

Pruska metoda začrpanja. Iz Thorna poročajo: V Thornu je vzdrževalo nekaj poljskih žen zasebne šole, kjer so dobivali otroci pouk v poljskem jeziku. Vladni predsednik je odredil sedaj, da se morajo šole zapreti in je pretil z zaporom. Poljsko časopisje v Thornu vidi v tej odredbi dokaz, kako misli izvajati pruska vlada proti Poljakom novi kurs.

Bulgarska kabinetna kriza. Glasom poročil iz Sofije je vodja demokratične stranke, Malinov, ki ga je združena opozicija, izvzemši doktrinarne socialiste, dolčila za svojega kandidata za ministrsko predsedništvo, je pričel pogajanja s strankami parlamentarne opozicije, da si zagotovi njihovo podporo in da sestavi koalicjsko ministrstvo. Zatriuje se, da se bodo pogajanja zadovoljivo končala in da bo novi kabinet v kratkem sestavljen.

Italijanski glasovi o ofenzivi. Medtem ko dopisnik »Corriere della sera« na fronti trdi, da je italijansko vojno vodstvo do najmanjših posameznosti poznalo vse avstro-ogrške ukrepe glede početka ofenzive in je torej zamoglo pravočasno odrediti potrebne obrambne ukrepe, poroča dopisnik »Secola«, da Italijani zaradi dima in zmanjšane vidljivosti niso mogli hujše reagirati na pravovo avstro-ogrškega topništva zaradi plinov, ki so povzročili solze v očeh. Razum tega misli omenjeni poročevalec, da se avstro-ogrško vojno vodstvo zaradi tega ni poslužilo izrednih sredstev, ker dolgost fronte znaša 150 kilometrov in ker avstro-ogrška vojska, v kateri so slovanski elementi zamenjani z Nemci in Madžari, številno prekaša italijansko vojno silo.

Prusija proti Poljakom. V Tornu v vzhodni Prusiji je društvo poljskih dam vzdrževalo privatno šolo, v kateri so se poljski otroci podučevali v maternem jeziku. Vladni predsednik je sedaj odredil, da se ta šola zapre ter grozi z zaporom, če bi se kdo pregrešil proti temu »fermanu«. Poljsko časopisje povdarda, da je to jasen dokaz za to, kakšen kurz je Nemčija uvedla proti Poljakom.

Trgovinska pogodba med Švedsko in entento. Od decembra 1917 so se vršila med Švedsko na eni, Anglijo, Francijo, Italijo in Združenimi državami na drugi strani pogajanja glede trgovinske pogodbe. Pogajanja so se končala sedaj s tem, da so se zaveznički zavezali, da bodo za Švedsko olajšali dovozanje nujnih potrebščin v zadovoljivi množini, zlasti dovozjanje žita, krmil, premog, olja, gumija, bombaževine, prediva, solitra, fosfatov, žvepla in drugih snovi. V kompenzacijo dobe zaveznički za dobo pogodbe 400.000 ton švedskih ladij na posodo, od teh 200.000 za vožnje po nevarnih pasovih, daje zagotovilo izvažanja rude iz Švedske in zagotovilo, da se na Švedsko pripeljano blago ne bo izvažalo iz dežele.

Dnevne beležke.

Vse je narobe. O ta vojna! Kdaj jo bo vrag vzel? Tako se je že eni, eni se je pa vesel, češ, kupčija, ta cvete; kdor ima le kurjo pamet, lahko zasluži na vsakovrstne »poštene« načine tisočake, pametnejši ljudje pa služijo celo milijone. Navsezadnje človek res ne ve, kam bi pravzaprav uvrstil vojno, med koristne ali škodljive pojave v človeški družbi, če bi samo poslušal druge ljudi, in sam nič ne mislil. O saj misliti mnogo še treba ni; le pogledati je treba malo okolo sebe, pa lahko takoj vsakdo uvidi, kaj in kako je. Polja tako lepo rode, pa moraš biti lačen, živila ti draže in

pitajo te z malovrednim denarjem; zaplenijo vsa najvažnejša živila, pa jih ne vidiš več niti polovico toliko, kolikor jih potrebuješ; nalagajo ti stroge postave, prete ti s kaznijo, s smrto; če zahtevaš svobodo, te pregačajo, zaničujejo; če ječiš, te tolažijo in delajo dobičke dalje in vse gre kakor po maslu. Kdo se kaj briga za tvoja bleda in upala lica tvojih svojev? Kdo ti pravzaprav obljubuje nove težke davke in po vojni še dolgotrajno bedo in pomanjkanje? Ti ne veš? Samo poglej! Milijoni se stekajo v globoke bisage kapitalistov, ki potem nalagajo svoje velikansko imetje v velikih posestvih, v tovarnah in bankah. Kupiči se ogromno imetje v rokah peščice ljudi, ki te bodo tudi po vojni še mnogo hujše izkorističali kakor so te pred vojno. Gospodarska sila se steka kot veletok v kapitalistične roke. To je najbolj narobe! In ti, delavec! Ali se ne zavedaš svoje dolnosti? Ali si politično organiziran v socialno-demokratični stranki? Ali si pri svoji delavski strokovni organizaciji? Če nisi, ne odlašaj! Le poglej, kako raste močnejši kapitalizem preko tvoje glave! Vsi obupni klici ne pomagajo nič. Ne slišijo te, vojna ni zaradi tebe, svetovna vojna je delo kapitalistov in tudi kapitalisti so največji vojni hujšči. Ne pridejo sicer k tebi, da bi te hujškali; to ni potrebno, ker imajo gospodarsko moč. Toda ti bereš časopisje in tam ti povedo to, kar je zate, za zaprtimi vratmi pa delajo to, kar je zanje. Tako je pri nas, tako je tudi drugod. Če opaziš to, če slutiš to, zakaj se še nisi organiziral v socialno-demokratični stranki, v strokovni organizaciji? Ali ne veš, da bomo le v organizaciji močni? Le z organizacijo se otresemo suženjskih okovov.

Cesar Karl na jugozahodnem bojišču. Pred pričetkom sedanje ofenzive proti Italiji se je mudil cesar Karl na fronti v spremstvu nadvojvode Friderika, svojega počočnika obersta glavnega štaba Heinza in generalnega šefa Arza ter pruskega generalmajorja Cramona.

V Ljubljani stanujoče žene in zakonske ter nezakonske otroke padlih, umrlih in uradno pogrešanih v počitancev. oziroma njihove zakonite zastopnike, opozajamo na uradni razglas koncem lista, glasom katerega se morajo do 28. junija 1918 zglasiti na mestnem magistratu v svrhu štetja vojnih preostalih. Opustitev zglastitve je kaznjava.

Zdravstveno stanje ljubljanske občine. V času od 9. do 15. junija 1918 je bilo v Ljubljani novorojenčev 12, umrlo je 36 oseb, in sicer 21 domačinov in 15 tujev. Za legarjem je umrla 1 oseba, za jetiko 6 (1 tujec) oseb, za mrtvoudom 2, samoumor 1, za različnimi boleznimi 26. Za kužnimi boleznimi je obolela 1 oseba za tifuzom in 1 vojak za grižo.

Cetrta in zadnja javna produkcija gojencev »Glasbene Matice« se vrši danes v soboto v dvorani »Uniona«.

Na c. kr. državni obrtni šoli v Ljubljani se vrši vpisovanje le v jeseni, in sicer v dneh od 14. do 15. septembra. Otvorite se bodo jeseni višja stavbna šola, višja mehanična šola, strokovna šola za lesno in kameno kiparstvo, ženska obrtna šola in javna risarska šola. Za prva dva oddelka je potrebna spodnja gimnazija ali realka, le izjemno meščanska ali osemrazredna ljudska šola, za druge oddelke pa ljudska šola. Ostali oddelki: Delovodska šola mehanično-tehnične smeri in za elektrotehniko, mojstrska šola za mizarstvo in vsi specialni tečaji ostanejo tudi v prihodnjem letu zaprti.

Zaplemba imetja. Imetje rezervnega praporčaka 17. pešpolka Ernesta Turka je oblast zaplenila, ker je osumljen zločina proti vojni sili države.

Konsumno društvo rudarjev v Hrastniku je dobilo večje število čevljev z lesenimi podplati. Člani se opozarjajo, da se preskrbe z nakaznicami. Za zimo se bodo čevlji težko dobili. Čevlji so tudi za otroke.

Iz Trbovje. Kakor povsod v rudnikih in drugih tovarnah so na podlagi zakonitih predpisov uvedene tudi pri rudniku v Trbovljah že več let kontrolne znamke, katere dobijo rudarji v čakalnici, preden gredo na delo in jih zopet oddajo, ko pridejo iz dela v svrhu, da, če se pripeti v rudniku kakšna nesreča, lahko takoj kontatirajo, koliko delavcev je še v rudniku in koliko ne. V Zapadnem revirju in v Vzhodnem revirju I. se je to polagoma opustilo, oziroma so se pričele znamke ne redno izdajati in odjemati, dočim so jih rudarji v Vzhodnem revirju II. vedno redno jemali in oddajali. Minuli teden se je zahtevalo, rudarji morajo jemati kontrolne znamke. Ker se je rudarje sililo, znamke jemati, so se isti v pondeljek zjutraj na prvi tretjini v Zapadnem in v Vzhodnem revirju I. upirali, da bi jemali znamke in so zahtevali več živeža ter obleko in obuvalo. Reku so, da gredo radevije na delo, znamke pa ne vzamejo. Gospodje so naznani rudarjem, da brez znamk ne sme nihče v jamo, in rudarji so sli vši domov. V Vzhodnem revirju II. so rudarji vzeli redno svoje znamke in so šli na delo. V Zapadnem revirju in v Vzhodnem revirju I. je počivalo delo od pondeljka od 6. ure zjutraj do torka ob 2. uri popoldne. V torku zjutraj se je vršil na dvorišču Delavskega doma ob navzočnosti rudniškega svetnika g. Seefeldnerja velik shod, na katerem je sodrug Sitar v dveurnem govoru razložil krivdo te velike nezadovoljnosti. Navzoči rudarji so zahtevali na shodu, da

se mora uvesti redno razdeljevanje in redno odjemanje znamk, ne da bi delavci morali čakati pol ure in še dlje pred čakalnico, preden strelski mojster ali pažnik odda znamke! Nadalje so zahtevali več živeža, obleke ter obuvala in boljšo plačo. Po burnem odobravanju izvajani sodruga Sitarja so rudarji sklenili, da gredo pooldne zopet na delo. Po shodu se je vršil v rudarskem tajništvu sestanek mnogih delavcev in v navzočnosti rudniškega svetnika, kjer so se popisale vse pritožbe in zahteve ter se potem predložile rudniškemu podjetju in vposlale tudi na ministrstvo.

Pevsko društvo v Trbovljah. Med organiziranimi mladenci v Trbovljah je pričelo veliko zanimanje za petje. V soboto zvečer se je zbral nad 20 pevcev, ki so sklenili, da se zopet ustavljati v Trbovljah delavski pevski kor. Pevovodja g. Ličar star. je izjavil, da z veseljem prevzame pouk, in je dal mladeničem takoj že posredoval o petju. Na sestanku so pevci izvolili odbor, določili prispevke in sklenili, da se vrši vsako sredo in soboto pouk. Vse one, ki so prijatelji petja in imajo veselje do petja, vabimo, da se pridružijo pevskemu društvu ali kot pevci ali pa kot podporni člani. Člane vpisuje in prejema prispevke sodr. Alojzij Bravec v Delavskem domu.

Požar. V Zgornjih Prapročah pri Lukovici na Gorenjskem je v torki, dne 18. t. m. pooldne pogorel hlev in svinjak pri Hkavcu. Kako je nastal ogenj, ni znano. Kravo, telico in eno svinjo so ljudje rešili, dva prešiča sta pa zgorela. Hišo so oteli gasilci iz Lukovice. Pošestnica je vdova, katere mož je prišel letos iz ruske fronte domov in je doma umrl pred dvema mesecema, zapustivši vdovi dom in petletnega sinčka.

Lov občine Breznica na Gorenjskem je izdražil kmet Anton Kržišnik za ceno 9300 kron. Dosedaj je bil ta lov 14 let v najemu za 500 kron.

Rodbina Haus povisana v baronski stan. Cesar je podelil baronstvo vdovi velikega admirala Antona Hausa in njenima sinovoma zdravniku dr. Otonu in nadporočniku v rezervi Leonu Hausu. Pokojni Haus je bil naš rojak in se je šolal na novomeški gimnaziji.

Napad na rekvizicijsko komisijo. Svoj čas smo obširno poročali o napadu štajercijskega župana Ačka na rekvizicijsko komisijo. Te dni je bil Ačko pred okrožno sodnijo v Mariboru obsojen na 8 mesecev ječe, njegov pomagač Borko pa na 3 mesece ječe.

Naknadna begunska podpora do 500 K na osebo. Tržaško namestništvo je vprašalo notranje ministrstvo, kako se ima glede naknadne begunske podpore za čas pred 1. julijem 1917 izvajati paragraf 9. zakona v varstvu beguncov, ki določa izplačilo naknadne podpore samo evakuircem, pa so si poslanci prizadevali, da bi se priznala tudi drugim osebam, ki so morale iz svojega bivališča vsled neprestane nevarnosti za življenje. Notranje ministrstvo se je obrnilo tozadovno na finančno, katero se je uprla razširjenemu tolmačenju zakona. Namestništvo je dobilo na to odlok notranjega ministrstva z dne 5. junija t. l., po katerem se ima strogo držati besedila § 9. begunskega zakona, da se ima naknadna begunska podpora do 500 K za osebo izplačati samo evakuircem, torej onim, ki so morali na oblastveni ukaz od doma. Kar se tiče Gorice, je bil izdan evakuacijski ukaz 8. avgusta 1916. S strani goriškega okraja vladarstva po poveljništvu 58. inf. divizije in tako se bo izplačala naknadna begunska podpora do 500 K za osebo onim iz Gorice, ki so zapustili mesto po 8. avgstu 1916.

Otok se zadušil v dimu. Neka kmetica iz Žage v Slovenskih goricah je pustila svojo triinpolletno hčerkino v sobi. Deklica je našla vžigalice in se jela igrati z njimi; pri tem se je vnela postelja in ogenj je povzročil tako hud dim, da se je deklica v njem zadušila.

Na smrt obsojen — umrl v zaporu. V mariborski okraju - sodniški jetnišnici je umrl na smrt na vešala obsojeni 68letni posestnik Anton Topolnik iz Šentlenartske občine na Štajerskem. Umoril je bil svojo ženo.

Povsod pomanjkanje. Socialno - demokratična «Innsbrucker Volkszeitung» piše v sredo: Danes zopet enkrat delijo kruh. Sestrani konsumenti so se postavili opoldne v dolgih vrstah pred pekarne in pred filialke delavskih konsumov. Vsakdo je hotel dobiti gričljaj kruha, kajti nihče ne ve, če se bo jutri še dobil kruh. Moke niso prejele pekarne do sedaj še nobene in resno računajo na to, da odpade oddaja moke v tem tednu. Mesto nje bodo prejele stranke majhno množino ovstnega riža. Mesto kruha pa ne bodo dali ničesar; oblasti pravijo kratkoinmalo: Ni ničesar!

Vojna.

Ofenziva proti Italiji.

Italijanska ofenziva se je predvčerajšnjim in včeraj z vso silo uveljavila. Dočim so v bojih prejšnjih dñih skušale italijanske divizije 3. armade iztrgati nam osvojeno ozemlje na zapadnem bregu Piave, naskakujejo sedaj že strategične rezerve, katere je general Diaz zbral okolo Padove v manevrirske armado. Dosedaj je okolo 20 divizij poseglo v boj.

Bitka poteka po načinu bojev ob Soči. Preteklo bo morebiti še nekoliko dni, da se izčrpa napadalna sila

italijanske rezervne armade. Vsled silnih izgub je italijansko vojno vodstvo že sedaj bilo prisiljeno, pritegniti čete s svoje gorske fronte, da ustvari nove rezerve. Angleško-francosko vojno vodstvo je baje sklenilo, da odpošlje francoske, angleške in ameriške čete v Italijo, dočim ostanejo v Franciji stoeče italijanske divizije na zapadni fronti. Francoske in angleške čete so že do spele na italijansko bojišče, a za enkrat menda le kot nadomestilo za italijansko gorsko fronto ob obeh straneh Brente, odkoder so Italijani svoje divizije pritegnili na Piavo.

Došla so nam naslednja brzjavna poročila:

Dunaj, 21. junija. Uradno se razglaša: Sovražnik je tudi včeraj z nezmanjšano srditostjo nadaljeval svoje poskuse, da bi nam zopet iztrgal osvojeno ozemlje na zapadnem bregu Piave. Vse njegove krvave žrtve so bile zopet brez uspeha. Vsi naskoki so se zlomili v žilavem odporu naših hrabrih čet. Najsilovitejša je bila borba na kraški planoti Montella, kjer se je ob v naglici napravljenih zakopih in utrbah razbil vsak sovražni napad. Povsod se je boril mož proti možu. Na komaj dva kilometra široki fronti je zastavil sovražnik osem svojih polkov za naskok, da bi omajal jekleni zid naše obrambe. Strašne izgube so prisilile sovražnika, da je vrgel v boj rezervo za rezervo. Poleg velikih krvavih izgub narašča tudi število ujetnikov. Samo na Montellu smo vjeli 3200 Italijanov. Posebno so se v teh bojih odlikovali ogrski polki in avstrijski strelci, ki so se borili noč in dan bodisi v napadu, bodisi v obrambi. Na ostalih delih fronte artiljerijski boji.

Nemško vojno poročilo.

Berlin, 21. junija. Iz glavnega stana se poroča: **Armadna skupina kraljeviča Ruprechta:** Sovražnik je na celih frontih nadaljeval svoje poizvedovalne sunke. Bili so povsod zavrnjeni. Severozahodno Merrisa in severno Alberta so se angleški delni napadi krvavo izjalovili. — **Armadna skupina nemškega cesarjeviča:** Izjalovili so se krajevni napadi Francozov južnozapadno Noyona in Amerikanec severozapadno Chateau Thierry. Francozi in Amerikanci so imeli v teh bojih težke izgube. Južnozapadno Reimsa smo vjeli nekoliko Italijanov. Francozi so zadnje dni dvakrat bombardirali naša lazaretta taborišča v dolini Vesle, ki so bila označena kot naprave, stojče pod mednarodnim varstvom.

Italijansko vojno poročilo.

Dunaj, 21. junija. Italijansko vojno poročilo z dne 20. junija javlja: Ob Montellu in ob Piavi traja bitka ne-prestano dalje. Sinoči smo zavrnili sovražnika severno železnice pri Monte Belluno ter smo ga prisili, da se je ob celih napadalnih frontih na Montellu nekoliko umaknil. 1226 ujetnikov je ostalo pri tem v naših rokah. Ob Piavi srditi boji v prvih črtah. Sovražnik, ki je pritegnil nove čete, je bil pri Censonu nekoliko napredoval, a naše divizije so ga kmalu ustavile in prisili, da se je zopet umaknil. Češko-slovaški oddelki so s svojo krvjo zapečatili plemenita načela svobode in neodvisnosti, za katera se bore na naši strani. Naši in alijani bojni letalci so napore naših čet uspešno podpirali. Na visoki planoti asiaški so Francozi osvojili sovražne pozicije pri Perticu in Pennaru. Vnovič smo iztrgali sovražniku Monte Costalungo, sovražni napad na Monte Corno pa smo zavrnili.

Napadalci na »Szent Istvan« odlikovani.

Lugano, 21. junija. Za svojo hrabrost pri torpediranju avstro-ogrške vojne ladje »Szent Istvan« je bil kapitan Luigi Rizzo imenovan za fregatnega kapitana ter odlikovan z viteškim redom savojskim, pomorski praporščak Asuzo pa imenovan za poročnika in odlikovan z zlatom hrabrostno svinjeto. Ostali člani posadke italijanske torpedovke so dobili srebrne hrabrostne svinjetne, vsi pa tudi znatne denarne nagrade.

Italijani utrjujejo Treviso.

Dunaj, 21. junija. Glasom poročil vojnopočevalskega stana se je prvi prevoz naših čet čez Piavo izvršil v meglji brez posebnih izgub. Ogrski bataljoni so hitro splezali po strmem pobočju in v treh urah so bile zavojevane prve tri italijanske čete. Nato je bil sovražnik odpor izredno žilav. Brigadi Aquila in Piacenza sta imeli najtežje izgube; obilo je vjetih. Polka štev. 111 in 112 sta skoraj popolnoma uničena. Tudi angleške napadalne čete so bile zajete. Pri Trevisu delajo Italijani z mrzlično naglostjo utrdb. Avstro-ogrška artiljerija pripravlja nove pozicije, da bo zamogla učinkovito sodelovati v bitki pri Trevisu.

Italija odpoklicala svoje čete s Francijo.

Geneve, 21. junija. Francoski listi poročajo, da je general Diaz zahteval, naj se italijanske čete, ki se nahajajo na zapadni fronti, nemudoma pošlijo na italijansko bojišče in to glede na izredno številno premoč avstro-ogrške armade.

Zadnje vesti.

Zastopniki delavskega sveta pri Burianu.

Dunaj, 21. junija. Vnajni minister grof Burian je sprejel danes zastopnike dunajskoga delavskega sveta.

Minister je povdarjal, da bo vlada glede prehrane storila vse, da se prebivalstvu olajšajo težki tedni do nove žetve. Kar se tiče mirovnega vprašanja, se naša politika ni izpremenila. Slepko ko prej nam ne prihaja na misel, da bi podaljšali vojno le za en dan. Če bodo naši sovražniki želeli vstopiti v mirovna pogajanja, nas bodo našli pravljene, da sklenemo za obe strani vsprejemljiv časten mir. Tudi mi želimo, da se zmanjšajo bremena oboroževanja in nevarnost nove vojne. Ne bomo opustili ničesar, kar bi le količaj moglo uglediti pot mirovnim pogajanjem. V ta namen sledimo pazljivo razpoloženja v sovražnih deželah. Dokler pa naši sovražniki odklanjajo pogajanja, smo — žal — prisiljeni, da se branimo in se izogibamo vsemu, kar bi sovražniki mogli smatrati za znak naše slabosti in kar bi jih moglo vzbujati k nadaljevanju vojne. Vlada si je svesta, kako težke žrtve doprinašajo široke ljudske plasti za domovino. Če ostane požrtvovalnost prebivalstvu še nadalje vredna hrabrosti naše armade, potem je opravičeno upanje, da v bližnji bodočnosti dosežemo skupni cilj častnega in trajnega miru.

Gospiska zbornica in parlament.

Dunaj, 21. junija. V današnji seji ustavne stranke gospiske zbornice so se izrekli vsemi govorniki za sklicanje parlamenta; naglašali so, da zahtevajo to predvsem prehranjevalna in finančna vprašanja.

Poljska posvetovanja.

Dunaj, 21. junija. Poljaki so najprej zahtevali od vlade, da se izjavi v gališkem vprašanju. Zunanji minister grof Burian zavzema stališče, da z ozirom na pogajanja z Nemčijo, ki se tičejo tega vprašanja, glede Galicije ne more podati nobene gotove izjave. Dr. Seidler je bil v prvem štadiju pogajanj pripravljen izjaviti, da bi se izvršila delitev Galicije le v sporazumu s poljskim klubom. To izjavo pa je moral spremeniti vlada v tem zmislu, da je delitev Galicije mogoča le ustavnim potom. Ta nova vladna izjava pa pri Poljakih ni našla priznanja. Konservativci so poslali k ministrskemu predsedniku še včeraj deputacijo, da zahteva od vlade razširjenje vladne izjave. Ta korak je ostal neuspešen. V popoldanski seji je bil s 46 glasovi imenovan poslanec dr. Tertil klubovim načelnikom. Dr. Tertil spada k poljski ljudski stranki in zavzema prav posebno stališče, ki je označeno tudi vsled njegove udeležbe na praških slavnostih. Posl. Bavorovski je podal v imenu parlamentarne komisije poročilo o zadnjih političnih dogodkih; nato je sledila politična debata, v kateri je kot prvi poročal posl. dr. Bilinski. Za grofom Bavorovskim je govoril posl. Kedzior o rezultati konference, ki jo je imel dne 3. t. m. z ministrskim predsednikom. Bilinski je poročal o razgovorih z ministrskim predsednikom glede delitev Galicije. Posl. Bavorovski je omenil svoje razgovore z ogrskimi politiki. Dr. Wekerle ni podal proti delitvi Poljske nobenega oficielnega ugovora, ker stoji na stališču, da je to notranja zadeva Avstrije. Bilinski je zahteval v svojem govoru, da se morajo, brez ozira na razmerje do ministrskega predsednika dr. Seidlerja, dovoliti vse državne potrebščine. To pa z ozirom na vojni položaj. Nadaljnja debata se jutri nadaljuje.

Ogrska poslanska zbornica.

Budimpešta, 20. junija. Za izvajanje grofa Karolyja, ki je edini omenil krvoprelitje pred tovarno za stroje, je govoril dr. Wekerle v zadevi **mezdne gibljave med državnimi delavci**. Obžaloval je, da je bila poljica »prisiljena« v interesu javnega reda (!) rabiti orožje. Neprestane stavke delavcev v tovarni za stroje so privedeni končno do posledic, ki so zahtevale v celoti 23 delavskih žrtv, med katerimi so bili štirje ustreljeni, 19 pa ranjenih. Zato so razjarjeni delavci pustošili po pisarnah in zakrivili mnogo izgredov. Pod vplivom teh izgredov so pričeli stavkati delavci tudi še v drugih tovarnah. Trgovinski minister je opozarjal, da je odbila vojska pritožbeni komisiji mezdne zahteve delavcev, nakar so ti pričeli stavkat. Minister je dalje izjavil, da bo z neizprosno strogostjo nastopil proti vsakemu, ki bi hotel ovirati javni promet.

Stavka v Budimpešti.

Budimpešta, 21. junija. Budimpeščanski delavci so sklenili, da prično stavkati. Stavkati so začeli najprej kovinarški delavci, danes dopoldne pa se je razširila stavka tudi na druge obrate. Cestna železnica in javni obrati doslej še niso ustavili dela.

Rusko-ukrajinska mirovna pogajanja.

Kijev, 21. junija. V zadnjih sejah rusko-ukrajinskih mirovnih delegatov se je razpravljalo o določitvi meja. Ukrajinci vztrajajo pri zahtevi, da se Krim prizna kot del ukrajinske republike, Rusi pa predlagajo ljudsko glasovanje.

Aprovizacija.

Telečjo meso za težko bolne. Mestni aprovizacijski je prijavljenih do sedaj do 500 oseb, katerih težke bolezni so potrdile stranke z zdravniškimi spričevali. Za vse te

osebe jemljejo stranke redno teden za tednom teleče meso, o dždaj še ni niti ena javila, da bi bil kdo od težko bolnih umrl, ali se pozdravil. Ker se bo vršila v kratkem revizija, opozarjam vse stranke v njih lastnem interesu, naj nemudoma javijo tiste, ki so umrli, ali ki so ozdraveli.

Svinjsko meso. Mestna aprovizacija bo prodajala sveže svinjsko meso jutri v nedeljo, dne 23. t. m. od 9. do 10. ure dopoldne in v pondeljek, dne 24. t. m. od 7. do 9. ure dopoldne obakrat v cerkvi sv. Jožeta. Kilogram stane 16 kron.

Meso na zelene izkaznice B štev. 1401 do konca. Stranke z zelenimi izkaznicami B štev. 1401 do konca prejmejo goveje meso po znižani ceni v nedeljo, dne 23. t. m. v cerkvi sv. Jožeta. Določen je tale red: Od pol 7. do 7. štev. 1401 do 1600, od 7. do pol 8. štev. 1601 do 1800, od pol 8. do 8. štev. 1801 do 2000, od 8. do pol 9. štev. 2001 do 2200, od pol 9. do 9. štev. 2201 do konca.

Zabela na rumene izkaznice C. Stranke z rumenimi izkaznicami C prejmejo zabelo v pondeljek, dne 24. t. m., v torek, dne 25. t. m., v sredo, dne 26. t. m. in v četrtek, dne 27. t. m. pri Mühlleisnu na Dunajski cesti. Določen je tale red: V pondeljek, dne 24. t. m. dopoldne od 8. do 9. štev. 1 do 100, od 9. do 10. štev. 101 do 200, od 10. do 11. štev. 201 do 300, popoldne od pol 2. do pol 3. štev. 301 do 400, od pol 3. do pol 4. štev. 401 do 500, od pol 4. do pol 5. štev. 501 do 600, od pol 5. do pol 6. štev. 601 do 700, v torek, dne 25. t. m. dopoldne od 8. do 9. štev. 701 do 800, od 9. do 10. štev. 801 do 900, od 10. do 11. štev. 901 do 1000, popoldne od pol 2. do pol 3. štev. 1001 do 1100, od pol 3. do pol 4. štev. 1101 do 1200, od pol 4. do pol 5. štev. 1201 do 1300, od pol 5. do pol 6. štev. 1301 do 1400. V sredo, dne 26. t. m. dopoldne od 8. do 9. štev. 1401 do 1500, od 9. do 10. štev. 1501 do 1600, od 10. do 11. štev. 1601 do 1700, popoldne od pol 2. do pol 3. štev. 1701 do 1800, od pol 3. do pol 4. štev. 1801 do 1900, od pol 4. do pol 5. štev. 1901 do 2000, od pol 5. do pol 6. štev. 2001 do 2100. V četrtek, dne 27. t. m. dopoldne od 8. do 9. štev. 2101 do 2200, od 9. do 10. štev. 2201 do 2300, od 10. do 11. štev. 2301 do 2400, popoldne od pol 2. do pol 3. štev. 2401 do 2500, od pol 3. do pol 4. štev. 2501 do 2600, od pol 4. do pol 5. štev. 2601 do 2700, od pol 5. do pol 6. štev. 2701 do konca. Stranke dobe za vsako osebo po 10 dkg čiste masti in 10 dkg jedilnega loja, kar stane 2 kroni. Poleg izkaznic ubožne akcije prinesite s seboj tudi nakazila za mast.

Kis za III. in IV. uradniško skupino. Stranke z izkaznicami III. in IV. uradniške skupine prejmejo kis v

pondeljek, dne 24. t. m. dopoldne pri Mühlleisnu na Dunajski cesti. Določen je tale red: od 8. do 9. tretja uradniška skupina, od 9. do 10. četrta uradniška skupina. Stranke dobe za vsako osebo po pol litra, liter stane 1 kruna.

Petrolej za obrtnike, zavode, urade itd. Izpolnjene vprašalne pole za petrolej, ki se izdajajo v mestni posvetovalnici na magistratu, se sprejema ravno tam le še do 25. junija. Na poznejšo vložene vprašalne pole se bodo oziralo le, če bi preostalo po razdelitvi še kaj petroleja. Kdo je opravičen do petroleja in katero potrdilo mora doprinesti prosilec petroleja, je razvidno iz razglasu, ki je bil objavljen v »Slovencu« in »Napreju« dne 15. junija, v »Narodu« in »Ljubljancanku« dne 17. junija. To se sporoča sedaj zadnjič.

Prošnje za sladker za vkuhanje sadja se več ne sprejemajo, ker je rok za priglasitev potekel že 20. junija, kar je bilo parkrat objavljeno v listih.

Razno.

* V Ameriki prepovedanih 45 socialističnih časopisov. Zveza za ohrano državljanskih svobodščin v New-Jorku priobčuje seznam dosedaj prepovedanih časopisov v Združenih državah. Stevilo znaša 80 listov in dnevnikov in od teh 45 socialističnih. Prepovedujejo pa časopisje vseh narodov, tako so prepovedali dva velika angleška dnevnika, en ruski časopis itd. V Filadelfiji so zaprli celo redakcijo tamošnjega ustavljenega socialističnega dnevnika.

Izdajatelj in odgovorni urednik
Josip Petajan
Tisk „Učiteljske tiskarne“ v Ljubljani

HIŠO v Ljubljani

eno- ali večnadstropno, porabno za pisarne in stanovanja, sposobno za prezidavo,

kupi

nekaj zavod. Cenjene ponudbe — posredovalci izključeni — se prosi ob natančni navedbi naslova, cene in morebitnih prodajnih pogojev na upravo „NAPREJA“.

Štev. 8643.

Razglas.

V smislu § 37. občinskega reda za deželno stolno mesto Ljubljano naznana podpisani mestni magistrat, da se proračuni mestne občine za čas od 1. julija 1918 do 30. junija 1919, in sicer:

1. mestnega zaklada,
2. ubožnega zaklada,
3. zaklada meščanske imovine,
4. ustavnovnega zaklada,
5. mestne pehotne vojašnice,
6. mestne klavnice,
7. mestnega vodovoda,
8. amortizačnega zaklada mestnega loterijosojila,
9. mestne elektrarne,
10. mestne pilnarne,
11. mestnega pogrebnega zavoda,
12. mestne zastavljalnice, in
13. mestne priprege,

dogovorjeni ter so občanom štirinajst dñi, t. j. od 20. junija do 3. julija 1918, v prostorih mestnega knjigovodstva na vpogled.

O ugovorih, ki bi bili glede proračunov pravočasno prijavljeni, bo razsojal občinski svet.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 19. julija 1918.

Štev. 5970/V. u.

Razglas.

V izvršitev ukaza c. kr. ministrstva za socialno skrb z dne 20. aprila 1918, št. 151 drž. zak., odreja podpisani mestni magistrat splošno štetje vdov (žen) in zakonskih ter nezakonskih sirot (otrok) vseh onih pripadnikov oborožene moči, orožništva in na podlagi zakona o vojnilih dajatvah v osebno službovanje vpoklicanih ali za prostovoljna dela ali službe uporabljenih oseb, ki so v vojni padli ali umrli vsled ran ali bolezni dobljenih v vojni, ali ki so uradno proglašeni za pogrešane.

V to svrhu naj se zglaše brez izjeme vse v Ljubljani stanujoče v poštev prihajajoče vdove (žene) in zakonske ter nezakonske sirote (otroci), oziroma njihovi zakoniti zastopniki, neglede na to, ali je bil padli, umrli ali uradno pogrešani vpoklicanec častnik ali pa je spadal k moštvu, do vstetege petka, dne 28. junija 1918, izvzemši nedeljo, dne 23. junija 1918, od 9. do 1. ure na mestnem magistratu glavne stopnice, levo, vrata št. 2 na hodniku.

Vsaka stranka naj prinese s seboj dokazilo o vpoklicančevi, smrti ali uradni pogrešitvi, poročni list, krstne liste vseh preostalih, domovnico ali delavske knjižico in pri nezakonskih otrocih dokazilo očetovstva; kdor prejema vojaško državno podporo ali vojaško preskrbino (pokojnino), naj prinese plačilno polo o podpori, oziroma odlok o preskrbini.

Zglašiti se ni treba le onim preostalim, ki so se v sled posebnega vabila zadnje dni že zglašili v svrhu štetja.

Zglašitev je v javnem interesu in v interesu v poštev prihajajočih preostalih samih dolžnosti, ki jo zakon izrečno naлага. Kdor bi se štetju odtegnil ali se branil dati zahtevana pojasnila ali vedoma napačno izpovedal, tega bo politična oblast kaznovala z denarno kaznijo do 200 K ali zaporem do 14 dni.

Pri obteževalnih okoliščinah se ga kaznuje lahko obenem z denarno kaznijo in z zaporem.

Mestni magistrat ljubljanski,

Dne 17. julija 1918.

Nekaj veselih ur

Nedelja 23. ob pol 11. 3., pol 5., 6.,
pol 8. in ob 9. zvečer.

Ponedeljek 24. junija ob 4., pol 6., 7. in 9. zvečer:

Krepost Suzane

Izvrstna velika veseloigrata.

V glavni vlogi HEDA VERNON.

Ni za mladino.

Od torka do četrtka:

Slavna

Marlja Carmi

v sijajni drami

Umetniška jahalka

SPREJEMA: Vloge na knjižice in jih obrestuje po čistih 4%. Vloge na tekoči in žiro račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Dviga se lahko vsak dan brez ozira na moratorij. Rentni davek plača banka iz svojega.

KUPUJE IN PRODAJA: Devize, valute, vredn. papirje, itd. in srečke c. kr. razr. loterije.

ESKONTIRA: Menice, devize, vrednostne papirje itd.

IZDAJA: Čeke, nakaznice in akreditive na vsa tuzemska mesta.

DAJE PREDUJME: na blago, ležeče v javnih skladiščih.

PREVZEMA: Borzna naročila in jih izvršuje najkulantnejše.

Brzjavni naslov: **JADRANSKA.** Telefon št. 257.

JADRANSKA BANKA

PODRUŽNICA LJUBLJANA.

Akcijski kapital K 20,000.000.
Rezerve K 3,500.000.

CENTRALA: TRST.

Podružnice: Dubrovnik, Dunaj, Kotor, Metkovič,
Opatija, Sveti Jurij, Šibenik, Zadar.